

Република Северна Македонија
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Факултет за музичка уметност – Скопје

Питу Гули бр. 1, 1000 Скопје, Република Северна
Македонија

<http://fmu.ukim.edu.mk/>

тел. +389 (0)2 3134 345 email: fmu@fmu.ukim.edu.mk

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ - СКОПЈЕ

СТУДИСКА И ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ПО КОНТРАБАС

2022/2023

СТУДИСКА ПРОГРАМА ПО КОНТРАБАС

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ПРВА ГОДИНА						
1.	1Г131-22	Контрабас 1	I	2	0	8
2.	1Т931	Оркестар 1	I	4	0	5
3.	1Т255	Хармонија со хармонска анализа 1	I	2	0	4
4.	1Т001	Солфеж 1	I	2	0	4
5.	1С101	Камерна музика 1	I	1	0	3
6.	1Т141	Историја на музиката 1	I	2	0	3
7.		Изборен наставен предмет	I	2	0	3
8.	1Г132-22	Контрабас 2	II	2	0	8
9.	1Т932	Оркестар 2	II	4	0	5
10.	1Т256	Хармонија со хармонска анализа 2	II	2	0	4
11.	1Т002	Солфеж 2	II	2	0	4
12.	1С102	Камерна музика 2	II	1	0	3
13.	1Т142	Историја на музиката 2	II	2	0	3
14.		Изборен наставен предмет	II	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				30	0	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ВТОРА ГОДИНА						
1.	1Г133-22	Контрабас 3	III	2	0	9
2.	1Т933	Оркестар 3	III	4	0	5
3.	1С103	Камерна музика 3	III	1	0	3
4.	1Т177	Основи на музичките форми со анализа 1	III	2	0	4
5.	1Т143	Историја на музиката 3	III	2	0	3
6.		Изборен наставен предмет	III	2	0	3
7.		Изборен наставен предмет	III	2	0	3
8.	1Г134-22	Контрабас 4	IV	2	0	9
9.	1Т934	Оркестар 4	IV	4	0	5
10.	1С104	Камерна музика 4	IV	1	0	3
11.	1Т178	Основи на музичките форми со анализа 2	IV	2	0	4
12.	1Т144	Историја на музиката 4	IV	2	0	3

13.		Изборен наставен предмет	IV	2	0	3
14.		Изборен наставен предмет	IV	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				30	0	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ТРЕТА ГОДИНА						
1.	1Г135-22	Контрабас 5	V	2	0	9
2.	1Т935	Оркестар 5	V	4	0	5
3.	1С105	Камерна музика 5	V	1	0	3
4.	1С201	Оркестарски делници 1	V	1	0	3
5.	1Г411	Методика на наставата по гудачки инструменти и гитара 1	V	2	0	4
6.		Изборен наставен предмет	V	2	0	3
7.		Изборен наставен предмет	V	2	0	3
8.	1Г136-22	Контрабас 6	VI	2	0	9
9.	1Т936	Оркестар 6	VI	4	0	5
10.	1С106	Камерна музика 6	VI	1	0	3
11.	1С202	Оркестарски делници 2	VI	1	0	3
12.	1Г412	Методика на наставата по гудачки инструменти и гитара 2	VI	2	0	4
13.		Изборен наставен предмет	VI	2	0	3
14.		Изборен наставен предмет	VI	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				28	0	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ЧЕТВРТА ГОДИНА						
1.	1Г137-22	Контрабас 7	VII	2	0	9
2.	1Т937	Оркестар 7	VII	4	0	5
3.	1С107	Камерна музика 7	VII	1	0	3
4.	1С203	Оркестарски делници 3	VII	1	0	3
5.	1Г413	Методика на наставата по гудачки инструменти и гитара 3	VII	2	0	4
6.		Изборен наставен предмет	VII	2	0	3
7.		Изборен наставен предмет	VII	2	0	3
8.	1Г138-22	Контрабас 8	VIII	2	0	9
9.	1Т938	Оркестар 8	VIII	4	0	5

10.	1C108	Камерна музика 8	VIII	1	0	3
11.	1C204	Оркестарски делници 4	VIII	1	0	3
12.	1Г414	Методика на наставата по гудачки инструменти и гитара 4	VIII	2	0	4
13.		Изборен наставен предмет	VIII	2	0	3
14.		Изборен наставен предмет	VIII	2	0	3
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				28	0	60

Листа на изборни предмети

**листата на активни изборни предмети се објавува пред почетокот на секоја учебна година*

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС	Единица
				П	В		
1.	1И501	Естетика на музиката 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
2.	1И502	Естетика на музиката 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
3.	1И503	Естетика на музиката 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
4.	1И504	Естетика на музиката 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
5.	1И311	Аудиовизија 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
6.	1И312	Аудиовизија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
7.	1И313	Аудиовизија 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
8.	1И314	Аудиовизија 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
9.	1И309	Нотографија 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
10.	1И310	Нотографија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
11.	1И307	Вовед во популарната музика 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
12.	1И308	Вовед во популарната музика 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
13.	1Т231	Македонски музички фолклор 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
14.	1Т232	Македонски музички фолклор 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
15.	1Т241	Светски музички фолклор 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
16.	1Т242	Светски музички фолклор 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ

			VIII				
17.	1T711	Социологија на музиката 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
18.	1T712	Социологија на музиката 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
19.	1T145	Историја на музиката 5	V, VII	2	0	3	ФМУ
20.	1T146	Историја на музиката 6	VI, VIII	2	0	3	ФМУ
21.	1И203	Педагогија 1	I, III, V, VII	2	0	3	Филозофски факултет
22.	1И204	Педагогија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	Филозофски факултет
23.	1И201	Психологија 1	I, III, V, VII	2	0	3	Филозофски факултет
24.	1И202	Психологија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	Филозофски факултет
25.	1И211	Вокална полифонија 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
26.	1И212	Вокална полифонија 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
27.	1T103	Солфеж 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
28.	1T104	Солфеж 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
29.	1Д601	Историја на вокалната уметност и литература 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
30.	1Д602	Историја на вокалната уметност и литература 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
31.	1T523	Техники на композирање во музиката на XX век 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
32.	1T524	Техники на композирање во музиката на XX век 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
33.	1T281	Електронска музика 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
34.	1T282	Електронска музика 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
35.	1T261	Основи на дигиталното архивирање 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
36.	1T262	Основи на дигиталното архивирање 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
37.	1T341	Основи на методологија на научното истражување 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
38.	1T342	Основи на методологија на научното истражување 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
39.	1И301	Вовед во музичкиот менаџмент 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ

40.	1И302	Вовед во музичкиот менаџмент 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
41.	1Т441	Теорија на изведбата 1	I, III, V, VII	2	0	3	ФМУ
42.	1Т442	Теорија на изведбата 2	II, IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
43.	1Т443	Теорија на изведбата 3	III, V, VII	2	0	3	ФМУ
44.	1Т444	Теорија на изведбата 4	IV, VI, VIII	2	0	3	ФМУ
45.	1Т911	Биг бенд 1 (по избор на наставникот)	I, III, V, VII	4	0	3	ФМУ
46.	1Т912	Биг бенд 2 (по избор на наставникот)	II, IV, VI, VIII	4	0	3	ФМУ
47.	1Т913	Биг бенд 3 (по избор на наставникот)	III, V, VII	4	0	3	ФМУ
48.	1Т914	Биг бенд 4 (по избор на наставникот)	IV, VI, VIII	4	0	3	ФМУ
49.	1Т915	Биг бенд 5 (по избор на наставникот)	V, VII	4	0	3	ФМУ
50.	1Т916	Биг бенд 6 (по избор на наставникот)	VI, VIII	4	0	3	ФМУ
51.	1Т917	Биг бенд 7 (по избор на наставникот)	VII	4	0	3	ФМУ
52.	1Т918	Биг бенд 8 (по избор на наставникот)	VIII	4	0	3	ФМУ

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ПРВА ГОДИНА

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Контрабас 1			
2.	Код	1Г131-22			
3.	Студиска програма	Задолжителен; Контрабас			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	8
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, работа со корепетитор (уметнички соработник-пијано), практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	8ECTS x 30 часови = 240часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 +15+195 = 240			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		30 часови
		15.2.	Тимска работа со корепетитор (уметнички соработник – пијано),		15 часови *Согласно одлука на ННУС
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање		195часови

17.	Начин на оценување - Нумеричко						
	17.1.	Тестови	/				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/				
	17.3.	Активност и учество	10 бодови				
	17.4	Завршен испит	90 бодови				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)			
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава.				
			2. Настап на најмалку една продукција.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		3. Програмата за завршниот испит мора да содржи:				
			4. Програмата се изведува на памет				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		✓ Истоимена дурска и молска скала во три октави со трозвуци				
			✓ Две етиди со различен карактер				
22.	Литература		✓ Пиеса				
			Студентски анкети, самовалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
			Задолжителна литература				
			Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
			1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети.			
	22.1.	2.					
		3.					
		Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	22.2.	1.					
		2.					
3.							

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестар 1			
2.	Код	1T931			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. м-р Борјан Цанев, проф. м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оркестарската изведба како организирана форма на колективно музицирање, има за основна цел изградување на инструментално-интонативната и динамичка изедначеност на разнородни и разнобојни инструментални делници и секции во еден хомоген оркестарски звук. Истовремено, учеството на студенти од различни студиски години и програми во оркестарот дава можност за развивање на еден колективен интелектуално-емоционален и креативен однос, усовршување на вештините за оркестарско настапување и за проширување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Симфонии, увертири, концерти, оперски арии и вокално-инструментални композиции од сите епохи и стилови.				
12.	Методи на учење: Колективна интерактивна работа со студентите, изведувачка пракса и настапи на концертите на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	60 часови практична настава – оркестарски проби			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		60 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање		/ часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/
	17.3.	Активност и учество			40 бодови
	17.4	Завршен испит			60 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Учество во актуелниот проект на оркестарот на ФМУ				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на концертните проекти на оркестарот.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната оркестарска музичка литература, од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од актуелните проекти во кои учествува оркестарот на ФМУ.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонија со хармонска анализа 1			
2.	Код	1T255			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметост - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Сите инструменти, Соло пеење: прва година/прв семестар Етномузикологија: втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	вонр. проф. д-р Тихомир Јовиќ			

9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма е студентите да добијат потребни знаења од областа на тоналната хармонија и истите да ги применат во аналитичкиот пристап на делата од трите стилски епохи: барок, класицизам и романтизам, во рамките на кои што се одвива нивниот едукативен процес и во најголем дел нивниот уметнички ангажман.			
11.	Содржина на предметната програма: Запознавање со историскиот развој на хармонското мислење низ трите стилски епохи во кои се создава и развива тоналниот систем (барок, класицизам, романтизам) и неговата улога во музичкото творештво. Квинтакорди како носители на хармонските постапки, положба, слог и фактура, функционална припадност, односи помеѓу квинтакордите, каденци, хармонски и мелодиски ритам, синкопирана хармонија, сектакорди, обележување на бас, квартсектакорди, мелодиски мол и фригиска каденца, доминантен септакорд, споредни септакорди во дур и во мол, мол-дур, секвенци, доминантен нонакорд.			
12.	Методи на учење: Предавања, аудио-видео презентации, консултации, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+75 = 120		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	75 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	90 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/ бодови	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> - Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) - Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит</u> (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното): - потпис - Освоени минимум 25% од континуираното оценување		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Devčić, Natko	Harmonija	Zagreb: Školska knjiga	1975
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Despić, Dejan	Harmonija sa harmonskom analizom	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1997
		2.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1989
		3.	Despić, Dejan	Harmonska analiza	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1987
		4.	Despić, Dejan	Opažanje tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1981
		5.	Piston, Walter	Harmony	New York/London: W.W. Norton & Company	1962

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Солфеж 1			
2.	Код	1T001			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас , Гитара, Соло пеење, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Жана Димчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел развивање и усовршување на				

	базичната компонента на професионалниот музичар (педагог, теоретичар, научник): аналитичкиот музички слух, односно, навиките за свесно слушање, препознавање и репродуцирање на акустичките, конструктивните и содржинските елементи на музичкиот јазик од различни стилски периоди. Со севкупното активирање на музичкиот слух во координација со интелектуална дејност, како и со развојот на музичката меморија и внатрешно-слушните претстави (внатрешниот музички слух) студентите се оспособуваат за брзо анализирање и репродуцирање на музиката.			
11.	Содржина на предметната програма: РИТАМ: ритмички вежби со правилна и неправилна поделба, нерамноделни тактови. МЕЛОДИКА: едногласие, повеќегласие и едногласие со текст (дијатонски модуси, усложнување на дијатонски модуси, модулација, интервалски вежби без тонален центар). СЛУШНА АНАЛИЗА: интервали и акорди во и вон тоналитет. ДИКТАТ: едногласен			
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+90 = 120		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	90 часови
17.	Начин на оценување Нумеричко			
	17.1.	Тестови	90 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/ бодови	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис: • Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) • Освоени минимум 25% од континуираното оценување За завршен испит: • потпис • Освоени минимум 25% од континуираното оценување	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, учества на државни и меѓународни натпревари.	
22.	Литература			

	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Noel-Gallon	<i>Cinquante lecons de solfege rythmiques (premier recueil 1-25, deuxieme recueil 26-50)</i>		
		2.	Radiceva-Divjakovic, Dorina.	<i>Intoniranje intervala</i>	Beograd	1977
		3.	Popovic, Borivoje.	<i>Intonacija</i>	Beograd	1977
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 1			
2.	Код	1C101			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Олег Кондратенко, проф. м-р Љубиша Кировски, проф. м-р Владимир Костов, проф. м-р Сашо Татарчевски, проф. м-р Борјан Цанев, проф. м-р Живко Фирфов, проф. м-р Дарко Багески, проф. м-р Фросина Балова, вонр. проф. м-р Борче Наумоски, доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.				
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна				

	избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.					
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови				
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4	Завршен испит	90 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од			

			педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на музиката 1			
2.	Код	1T141			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење. <u>Изборен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Популарни жанрови – саксофон, Популарни жанрови – удирачки инструменти, Популарни жанрови – бас, Популарни жанрови – гитара, Популарни жанрови – соло пеење, Балетска педагогија – класичен балет, Балетска педагогија – современ танц			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: прва година / прв семестар Изборен: во сите студиски години во зимскиот семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Бојан Ортаков Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да го запознае студентот со севкупноста на музичко-историските процеси во рамките на нивните општествени условености и специфични развојни законитости. Исто така, предметната програма го едуцира студентот да се ориентира во музичко-историското време и простор, зависно од дадените стилско-естетски периоди во музиката.				
11.	Содржина на предметната програма: Музичко-историскиот развој, почнувајќи од музиката на првобитната заедница, па се до епохата на музичката Ренесанса во западно-европската музика, т.е. до крајот на XVI век.				
12.	Методи на учење: Колективна работа со студенти, слушање и објаснување на примери од музичката литература, дискусии и консултации				
13.	Вкупен расположив	3 ЕКТС x 30 часови = 90 часови			

	фонд на време					
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30 = 90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи		30 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		30 часови	
17.	Начин на оценување Нумеричко					
	17.1.	Тестови		90 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис:</u> - Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) - Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> - потпис - Освоени минимум 25% од континуираното оценување			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andreis, Josip	Povijest glazbe I	Zagreb	1975
		2.	Ортаков, Бојан	Историја на музиката, авторизирани предавања (скрипта)	Скопје	2004
		3.	Материјали од предметен наставник			

			пијано),	на ННУС		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	195часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4	Завршен испит	90 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Ј.С. Бах- еден став од соло Свити ✓ Барокна соната, два става ✓ Концерт, прв став или втор и трет став ✓ Композиција од македонски или друг автор од периодот на 20. или 21. век 4. Програмата се изведува на памет			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самовалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети.			
		2.				
		3.				

	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестар 2			
2.	Код	1932			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.м-р Борјан Цанев, проф.м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оркестарската изведба како организирана форма на колективно музицирање, има за основна цел изградување на инструментално-интонативната и динамичка изедначеност на разнородни и разнобојни инструментални делници и секции во еден хомоген оркестарски звук. Истовремено, учеството на студенти од различни студиски години и програми во оркестарот дава можност за развивање на еден колективен интелектуално-емоционален и креативен однос, усовршување на вештините за оркестарско настапување и за проширување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Симфонии, увертири, концерти, оперски арии и вокално-инструментални композиции од сите епохи и стилови.				
12.	Методи на учење: Колективна интерактивна работа со студентите, изведувачка пракса и настапи на концертите на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	60 часови практична настава – оркестарски проби			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		60 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање		/ часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови		/	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			40 бодови	
	17.4	Завршен испит			60 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Учество во актуелниот проект на оркестарот на ФМУ		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на концертните проекти на оркестарот.		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната оркестарска музичка литература, од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од актуелните проекти во кои учествува оркестарот на ФМУ.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Хармонија со хармонска анализа 2
2.	Код	1T256
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење.
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметост - Скопје

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Сите инструменти, Соло пеење: прва година/втор семестар Етномузикологија: втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	вонр. проф. д-р Тихомир Јовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Хармонија со хармонска анализа 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма е студентите да добијат потребни знаења од областа на тоналната хармонија и истите да ги применат во аналитичкиот пристап на делата од трите стилски епохи: барок, класицизам и романтизам, во рамките на кои што се одвива нивниот едукативен процес и во најголем дел нивниот уметнички ангажман.				
11.	Содржина на предметната програма: Дијатонски модулации: континуиран и дисконтинуиран премин од тоналитет во тоналитет како значајна придобивка на тоналниот систем во микро и макро формални целини. Дијатонски модулации од дур во дур, од дур во мол, од мол во мол и од мол во дур. Модулации врз основа на фригиско движење. Модулации со помош на енхармонска замена на квинтакордите. Анализа на соодветни примери во кои се изведуваат дијатонски модулации и нивно звучно претставување на пијано. Хроматско движење и алтерација, хроматска квинтна и хроматска терцна сродност, несродни акорди во хроматиката, вонтонални доминанти. Хроматски модулации: хроматски модулации со помош на хроматска квинтна сродност, хроматски модулации со помош на хроматска терцна сродност, хроматски модулации со помош на хроматска промена на склопот на акордот. Рекапитулација на хроматските модулации. Наполитански секстакорд и модилации со помош на наполитанскиот секстакорд. Анализа на соодветни примери во кои се изведуваат хроматски модулации, како и на сите мелодиско-хармонски појави значајни за профилот, претставени низ теориски, аналитички и аудитивен пристап.				
12.	Методи на учење: Предавања, аудио-видео презентации, консултации, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+75 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	75 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		90 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> - Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) - Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит</u> (доколку студентот не освоил преодна оценка од континуираното): - потпис - Освоени минимум 25% од континуираното оценување				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Devčić, Natko	Harmonija	Zagreb: Školska knjiga	1975
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Despić, Dejan	Harmonija sa harmonskom analizom	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1997
		2.	Despić, Dejan	Kontrast tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1989
		3.	Despić, Dejan	Harmonska analiza	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1987
		4.	Despić, Dejan	Opažanje tonaliteta	Beograd: Univerzitet Umetnosti	1981
		5.	Piston, Walter	Harmony	New York/London: W.W. Norton & Company	1962

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Солфеж 2
2.	Код	1T002
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Соло пеење, Пијано, Хармоника.
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра,	Факултет за музичка уметност - Скопје

	оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. м-р Жана Димчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Солфеж 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел развивање и усовршување на базичната компонента на професионалниот музичар (педагог, теоретичар, научник): аналитичкиот музички слух, односно, навиките за свесно слушање, препознавање и репродуцирање на акустичките, конструктивните и содржинските елементи на музичкиот јазик од различни стилски периоди. Со севкупното активирање на музичкиот слух во координација со интелектуална дејност, како и со развојот на музичката меморија и внатрешно-слушните претстави (внатрешниот музички слух) студентите се оспособуваат за брзо анализирање и репродуцирање на музиката.				
11.	Содржина на предметната програма: РИТАМ: ритмички вежби со правилна и неправилна поделба, нерамноделни тактови. МЕЛОДИКА: едногласие, повеќегласие и едногласие со текст (дијатонски модуси, усложнување на дијатонски модуси, модулација, интервалски вежби без тонален центар). СЛУШНА АНАЛИЗА: интервали и акорди во и вон тоналитет. ДИКТАТ: едногласен и вовед во двогласен				
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+90 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	90 часови	
17.	Начин на оценување Нумеричко				
	17.1.	Тестови			90 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/ бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За потпис:		

		- Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) - Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> - потпис - Освоени минимум 25% од континуираното оценување				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Noel-Gallon	<i>Cinquante lecons de solfege rythmiques (premier recueil 1-25, deuxieme recueil 26-50</i>		
		2.	Radiceva-Divjakovic, Dorina.	<i>Intoniranje intervala</i>	Beograd	1977
		3.	Popovic, Borivoje.	<i>Intonacija</i>	Beograd	1977
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 2			
2.	Код	1C102			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Олег Кондратенко, проф. м-р Љубиша Кировски, проф. м-р Владимир Костов, проф. м-р Сашо Татарчевски, проф. м-р Борјан Цанев, проф. м-р Живко Фирфов, проф. м-р Дарко Багески, проф. м-р Фросина Балова, вонр. проф. м-р Борче Наумоски, доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 1			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.			
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4	Завршен испит	90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.		

20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на музиката 2			
2.	Код	1T142			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара Соло пеење. <u>Изборен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Популарни жанрови – саксофон, Популарни жанрови – удирачки инструменти, Популарни жанрови – бас, Популарни жанрови – гитара, Популарни жанрови – соло пеење, Балетска педагогија – класичен балет, Балетска педагогија – современ танц.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: прва година / втор семестар, Изборен: во сите студиски години во летниот семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Бојан Ортаков Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја			

9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Историја на музиката 1		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да го запознае студентот со севкупноста на музичко-историските процеси во рамките на нивните општествени условености и специфични развојни законитости. Исто така, предметната програма го едуцира студентот да се ориентира во музичко-историското време и простор, зависно од дадените стилско-естетски периоди во музиката.			
11.	Содржина на предметната програма: Епохата на музичкиот Барок во западно-европската музика, од почетокот на 17-тиот до половината на 18-тиот век.			
12.	Методи на учење: Колективна работа со студенти, слушање и објаснување на примери од музичката литература, дискусии и консултации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ЕКТС x 30 часови = 90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30 = 90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови
17.	Начин на оценување Нумеричко			
	17.1.	Тестови	90 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> - Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) - Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> - потпис - Освоени минимум 25% од континуираното оценување		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andreis, Josip	Povijest glazbe I	Zagreb	1975
		2.	Ортаков, Бојан	Историја на музиката, авторизирани предавања (скрипта)	Скопје	2004
		3.	Материјали од предметен наставник			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ВТОРА ГОДИНА

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Контрабас 3			
2.	Код	1Г133-22			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Контрабас			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / трети семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	9
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Контрабас3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за				

	време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настани со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.		
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, работа со корепетитор (уметнички соработник-пијано), практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа		
13.	Вкупен расположив фонд на време	9ECTS x 30 часови = 270часови	
14.	Распределба на расположивото време	30 + 15 + 225= 270	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава 30 часови
		15.2.	Тимска работа со корепетитор (уметнички соработник – пијано) 15 часови *Согласно одлука на ННУС
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи / часови
		16.2.	Самостојни задачи / часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање 225часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко		
	17.1.	Тестови	/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/
	17.3.	Активност и учество	10 бодови
	17.4	Завршен испит	90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: Истоимена дурска и молска скала во три октави со трозвуци и четворозвуци Две етиди со различен карактер Пиеса 4. Програмата се изведува на памет	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестар 3			
2.	Код	1T933			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / трети семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.м-р Борјан Цанев, проф.м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Оркестар 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оркестарската изведба како организирана форма на колективно музицирање, има за основна цел изградување на инструментално-интонативната и динамичка изедначеност на разнородни и разнобојни инструментални делници и секции во еден хомоген оркестарски звук. Истовремено, учеството на студенти од различни студиски години и програми во оркестарот дава можност за развивање на еден колективен интелектуално-емоционален и креативен однос, усовршување на вештините за оркестарско настапување и за проширување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Симфонии, увертири, концерти, оперски арии и вокално-инструментални композиции од сите епохи и стилови.				
12.	Методи на учење: Колективна интерактивна работа со студентите, изведувачка пракса и настапи на концертите на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.				

13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	60 часови практична настава – оркестарски проби				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	60 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	/ часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	40 бодови			
	17.4.	Завршен испит	60 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Учество во актуелниот проект на оркестарот на ФМУ				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на концертните проекти на оркестарот.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната оркестарска музичка литература, од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од актуелните проекти во кои учествува оркестарот на ФМУ.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 3			
2.	Код	1C103			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / трети семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Олег Кондратенко, проф. м-р Љубиша Кировски, проф. м-р Владимир Костов, проф. м-р Сашо Татарчевски, проф. м-р Борјан Цанев, проф. м-р Живко Фирфов, проф. м-р Дарко Багески, проф. м-р Фросина Балова, вонр. проф. м-р Борче Наумоски, доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.				
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање		75 часови

17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4	Завршен испит			90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на музичките форми со анализа 1

2.	Код	1T177			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност- Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да ги запознае студентите со основните типови градби и форми на музичките дела и да ги оспособи истите да ги препознаваат и анализираат, врз основа на што би ја формирале драматуршката линија на нивната изведба, со цел сознанијата и вештините од таа област да ги применат во својата понатамошна работа како музички исполнители и наставници по наведените инструменти и соло пеење.				
11.	Содржина на предметната програма: Основи на музичките форми, методологија на анализа на музичките форми, реченица, период, реченица-период, прости и развиени едноделни форми, проста дводелна, проста дводелна репризна и проста троделна форма, сложена троделна форма.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, анализи на соодветни дела на час и дома, корекции и дискусии околу изработените практични задачи, практична работа дома, тимска работа, изработка на испитни барања, учење низ пракса.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+25+25+40 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		25 часови
		16.2.	Самостојни задачи		25 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		40 часови
17.	Начин на оценување нумеричко				
	17.1.	Тестови		96 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови	
	17.3.	Активност и учество		4 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50.9 бода		5 (пет) (F)
			од 51 до 60.9 бода		6 (шест) (E)
			од 61 до 70.9 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80.9 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90.9 бода		9 (девет) (B)

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За потпис: - Редовно посетување на наставата, не повеќе од 4 отсуства За полагање завршен испит: - Освоени минимум 25 бода во текот на семестарот од сите форми на активности				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација, анкетни листови, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г. Коларовски	Авторизирани предавања по музички форми		
		2.	В. Перичиќ- Д. Сковран	Наука за музичките форми	Универзитет уметности, Београд	1991
		3.	Б. Поповиќ	Музичка форма или смисол во музиката	Културни центар Београда, едиција Clio	1998
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Б. Асафјев	Музичката форма како процес	Госиздат, Москва	1930
		2.	Б. Валас	Музичката структура и изведбата	Yale University, New Haven	1989
		3.	Б. Валас	Формата во музиката	Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey	1986

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на музиката 3
2.	Код	1T143
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара Соло пеење. <u>Изборен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Популарни жанрови – саксофон, Популарни жанрови – удирачки инструменти, Популарни жанрови – бас, Популарни жанрови – гитара, Популарни жанрови – соло пеење, Балетска педагогија – класичен балет, Балетска педагогија – современ танц.
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: втора година / трет семестар Изборен: втора, трета и четврта година/зимски семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Бојан Ортаков Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Историја на музиката 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да го запознае студентот со севкупноста на музичко-историските процеси во рамките на нивните општествени условености и специфични развојни законитости. Исто така, предметната програма го едуцира студентот да се ориентира во музичко-историското време и простор, зависно од дадените стилско-естетски периоди во музиката.				
11.	Содржина на предметната програма: Од музиката на преткласичниот период, до првата генерација германски музички романтичари (вклучително: Ф. Шуберт, К. М. Вебер, Р. Шуман, Ф. Менделсон).				
12.	Методи на учење: Колективна работа со студенти, слушање и објаснување на примери од музичката литература, дискусии и консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ЕКТС x 30 часови = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30 = 90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување Нумеричко				
	17.1.	Тестови	90 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> - Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) - Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u>			

		• потпис • Освоени минимум 25% од континуираното оценување				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самовалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andreis, Josip	Povijest glazbe II	Zagreb	1975
		2.	Ортаков, Бојан	Историја на музиката, авторизирани предавања (скрипта)	Скопје	2004
		3.	Материјали од предметен наставник			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Контрабас 4			
2.	Код	1Г134-22			
3.	Студиска програма	Задолжителен; Контрабас			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	9
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Контрабас 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на				

	репертоарот.		
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.		
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, работа со корепетитор (уметнички соработник-пијано), практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа		
13.	Вкупен расположив фонд на време	9ECTS x 30 часови = 270 часови	
14.	Распределба на расположивото време	30 + 15 + 225= 270	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава 30 часови
		15.2.	Тимска работа со корепетитор (уметнички соработник – пијано), *Согласно одлука на ННУС 15 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи / часови
		16.2.	Самостојни задачи / часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање 225 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко		
	17.1.	Тестови	/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/
	17.3.	Активност и учество	10 бодови
	17.4	Завршен испит	90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ J.C. Бах- два става од соло Свити	

		✓ Барокна или класична соната ✓ Концерт во целост ✓ Композиција од македонски или друг автор од периодот на 20. или 21. век 4. Програмата се изведува на памет, освен класичната соната.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестар 4			
2.	Код	1Т934			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.м-р Борјан Цанев, проф.м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Оркестар 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оркестарската изведба како организирана форма на колективно музицирање, има за основна цел изградување на инструментално-интонативната и динамичка изедначеност на разнородни и разнобојни инструментални делници и секции во еден хомоген оркестарски звук. Истовремено, учеството на студенти од различни студиски години и				

	програми во оркестарот дава можност за развивање на еден колективен интелектуално-емоционален и креативен однос, усовршување на вештините за оркестарско настапување и за проширување на репертоарот.					
11.	Содржина на предметната програма: Симфонии, увертири, концерти, оперски арии и вокално-инструментални композиции од сите епохи и стилови.					
12.	Методи на учење: Колективна интерактивна работа со студентите, изведувачка пракса и настапи на концертите на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	60 часови практична настава – оркестарски проби				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	60 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	/ часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			40 бодови	
	17.4	Завршен испит			60 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Учество во актуелниот проект на оркестарот на ФМУ			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самовесуалација, претставување на студентите на концертните проекти на оркестарот.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната оркестарска музичка литература, од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од актуелните проекти во кои учествува оркестарот на ФМУ.			
		2.				

		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 4			
2.	Код	1C104			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Олег Кондратенко, проф. м-р Љубиша Кировски, проф. м-р Владимир Костов, проф. м-р Сашо Татарчевски, проф. м-р Борјан Цанев, проф. м-р Живко Фирфов, проф. м-р Дарко Багески, проф. м-р Фросина Балова, вонр. проф. м-р Борче Наумоски, доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.				
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75/ часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4	Завршен испит	90 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				

		3.				
--	--	----	--	--	--	--

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на музичките форми со анализа 2			
2.	Код	1T178			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара, Соло пеење.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност- Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Начевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Основи на музичките форми со анализа 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да ги запознае студентите со основните типови градби и форми на музичките дела и да ги оспособи истите да ги препознаваат и анализираат, врз основа на што би ја формирале драматуршката линија на нивната изведба, со цел сознанијата и вештините од таа област да ги применат во својата понатамошна работа како музички исполнители и наставници по наведените инструменти и соло пеење.				
11.	Содржина на предметната програма: Остинантни и неостинантни, строги и слободни, орнаментални и карактерни варијации, принципи на варирање, варијации на оригинална или позајмена тема, варијации на една, две и повеќе теми, варијации без тема, форма на втор и трет план кај варијациите, принципи на анализа на варијационен циклус. Просто, преодно и сложено рондо, класично и сонатно рондо, рондо со една, две или три епизоди.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, анализи на соодветни дела на час и дома, корекции и дискусии околу изработените практични задачи, практична работа дома, тимска работа, изработка на испитни барања, учење низ пракса.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ECTS x 30 часови = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+45+45 = 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		45 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		45 часови
17.	Начин на оценување нумеричко				
	17.1.	Тестови			90 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/ бодови

	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50.9 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60.9 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70.9 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80.9 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90.9 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			За потпис: - Редовно посетување на наставата, не повеќе од 4 отсуства За полагање завршен испит: - Освоени минимум 25 бода во текот на семестарот од сите форми на активности		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација, анкетни листови, самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г. Коларовски	Авторизирани предавања по музички форми		
		2.	В. Перичиќ- Д. Сковран	Наука за музичките форми	Универзитет уметности, Београд	1991
		3.	Б. Поповиќ	Музичка форма или смисол во музиката	Културни центар Београда, едиција Clio	1998
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Б. Асафјев	Музичката форма како процес	Госиздат, Москва	1930
		2.	Б. Валас	Музичката структура и изведбата	Yale University, New Haven	1989
		3.	Б. Валас	Формата во музиката	Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey	1986

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на музиката 4
2.	Код	1T144
3.	Студиска програма	Задолжителен: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија – насока народни инструменти, Музичка теорија и педагогија – насока хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија – насока сонологија со мултимедија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника, Гитара

		Соло пеење. <u>Изборен:</u> Композиција, Оркестарско диригирање, Популарни жанрови – саксофон, Популарни жанрови – удирачки инструменти, Популарни жанрови – бас, Популарни жанрови – гитара, Популарни жанрови – соло пеење, Балетска педагогија – класичен балет, Балетска педагогија – современ танц.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Задолжителен: втора година / четврти семестар Изборен: втора, трета и четврта година/летен семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Бојан Ортаков Проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Историја на музиката 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да го запознае студентот со севкупноста на музичко-историските процеси во рамките на нивните општествени условености и специфични развојни законитости. Исто така, предметната програма го едуцира студентот да се ориентира во музичко-историското време и простор, зависно од дадените стилско-естетски периоди во музиката.				
11.	Содржина на предметната програма: Од музиката на словенските народи во првата половина на 19-тиот век, до француската музика од втората половина на 19-тиот век (вклучително со неа - без музички импресионизам).				
12.	Методи на учење: Колективна работа со студенти, слушање и објаснување на примери од музичката литература, дискусии и консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ЕКТС x 30 часови = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30 = 90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		30 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		30 часови
17.	Начин на оценување Нумеричко				
	17.1.	Тестови		90 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> - Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) - Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>За завршен испит:</u> - потпис - Освоени минимум 25% од континуираното оценување				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реденброј	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andreis, Josip	Povijest glazbe II	Zagreb	1975
		2.	Ортаков, Бојан	Историја на музиката, авторизирани предавања (скрипта)	Скопје	2004
		3.	Материјали од предметен наставник			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ТРЕТА ГОДИНА

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Контрабас 5			
2.	Код	1Г135-22			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Контрабас			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година /	7.	Број на ЕКТС- кредити	9

		петти семестар			
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Контрабас 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, работа со корепетитор (уметнички соработник-пијано), практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	9ECTS x 30 часови = 270часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 15 + 225= 270			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови	
		15.2.	Тимска работа со корепетитор (уметнички соработник – пијано),	15 часови *Согласно одлука на ННУС	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење -вежбање	225часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови			/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
	17.4	Завршен испит			90 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Истоимена дурска и молска скала во три октави со трозвуци и четворозвуци ✓ Две етиди со различен карактер ✓ Пиеса 4. Програмата се изведува на памет				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестар 5			
2.	Код	1Т935			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.м-р Борјан Цанев, проф.м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на	Положен испит по Оркестар 4			

	предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оркестарската изведба како организирана форма на колективно музицирање, има за основна цел изградување на инструментално-интонативната и динамичка изедначеност на разнородни и разнобојни инструментални делници и секции во еден хомоген оркестарски звук. Истовремено, учеството на студенти од различни студиски години и програми во оркестарот дава можност за развивање на еден колективен интелектуално-емоционален и креативен однос, усовршување на вештините за оркестарско настапување и за проширување на репертоарот.					
11.	Содржина на предметната програма: Симфонии, увертири, концерти, оперски арии и вокално-инструментални композиции од сите епохи и стилови.					
12.	Методи на учење: Колективна интерактивна работа со студентите, изведувачка пракса и настапи на концертите на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	60 часови практична настава – оркестарски проби				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава			60 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			/ часови
		16.2.	Самостојни задачи			/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање			/ часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			40 бодови	
	17.4	Завршен испит			60 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Учество во актуелниот проект на оркестарот на ФМУ			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на концертните проекти на оркестарот.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	На располагање е целокупната оркестарска музичка литература, од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од актуелните проекти во кои учествува оркестарот на ФМУ.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 5				
2.	Код	1C105				
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3	
8.	Наставник	Проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Олег Кондратенко, проф. м-р Љубиша Кировски, проф. м-р Владимир Костов, проф. м-р Сашо Татарчевски, проф. м-р Борјан Цанев, проф. м-р Живко Фирфов, проф. м-р Дарко Багески, проф. м-р Фросина Балова, вонр. проф. м-р Борче Наумоски, доц. м-р Александар Поп Христов				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 4				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамбловото музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.					
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.					
12.	Методи на учење:					

	Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови				
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови		/		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
	17.4.	Завршен испит		90 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настани, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				

		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарски делници 1			
2.	Код	1C201			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку предметната програма за оркестарски делници, студентите се обучуваат и стекнуваат знаења и вештини за професионално и висококвалитетно изведување на сложените оркестарски делници за соодветниот инструмент кои се среќаваат во симфониската и оперската класична музика. Работејќи во групи и индивидуално, во текот на студиите тие треба да совладаат определен репертоар од сите музички епохи, стилови и жанри, со што се подготвуваат и оспособуваат за професионално вклучување во оркестарските ансамбли. Овој предмет исто така претставува поддршка за наставата по оркестар и има голема важност за успешноста и квалитетот на реализацијата на концертните проекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Изучување и совладување на најмалку четири оркестарски делници за соодветниот инструмент, со различен степен на сложеност, од значајни симфониски и оперски дела кои што се застапени во стандардниот репертоар на оркестрите. Изучување и совладување на оркестарските делници за соодветниот инструмент од делата кои што се на програмата за тековните проекти на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.				
12.	Методи на учење: Групна и индивидуална интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3ECTS x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање		75 часови

17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4	Завршен испит			90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			1. Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Четири делници од предметната содржина.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Студентски анкети, самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Симфониска и оперска музичка литература од таканаречениот “железен репертоар”, како и делниците од делата застапени во актуелните проекти во кои што е вклучен оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по гудачки инструменти и гитара 1
2.	Код	1Г411
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара.
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус

6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф.м-р Михајло Куфојанакис; проф.м-р Олег Кондратенко; проф.м-р Живко Фирфов; проф.м-р Љубиша Кировски; вонр. проф. м-р Дарко Багевски, проф. м-р Владимир Костов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предавањата по предметот Методика на наставата по гудачки инструменти имаат за цел да ги запознаат студентите од студиските програми по гудачки инструменти и гитара со основните цели и задачи на методиката како научна дисциплина, запознавање со историјата и развојот на инструментално – изведувачкиот процес кај гудачките инструменти, запознавање со основите на индивидуално-инструменталната настава и воведување во педагошката пракса и наставните методи кои се применуваат во едукативните музички институции во РС Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: ○ Улога на музичкото образование во развојот на личноста на децата ○ Историски развој на методиката на наставата по гудачки инструменти. ○ Основи на инструментално-изведувачките процеси кај гудачките инструменти.				
12.	Методи на учење: Предавања, практична демонстрација, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+90=120 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење -вежбање	90 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови	/		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4	Завршен испит	90 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис</u> -Редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) <u>За полагање завршен испит</u> - Потпис на предметниот наставник				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реденброј	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дејан Михајловиќ	Елементи на виолинизмот		
		2.	Ганка Цветанова	Методика по виолина		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Контрабас 6			
2.	Код	1Г136-22			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен</u> ; Контрабас			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	9
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Контрабас 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма:				

	Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, работа со корепетитор (уметнички соработник-пијано), практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	9ECTS x 30 часови = 270часови		
14.	Распределба на расположивото време	30 + 15 + 225= 270		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови
		15.2.	Тимска работа со корепетитор (уметнички соработник – пијано),	15 часови *Согласно одлука на ННУС
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање	225часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4	Завршен испит	90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава.		
		2. Настап на најмалку една продукција.		
		3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Ј.С. Бах- два става од соло Свити ✓ Класична или романтична соната ✓ Концерт во целост ✓ Композиција од македонски или друг автор од периодот на 20. или 21. век		

		4. Програмата се изведува на памет, освен сонатата.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестар 6			
2.	Код	1T936			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.м-р Борјан Цанев, проф.м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Оркестар 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оркестарската изведба како организирана форма на колективно музицирање, има за основна цел изградување на инструментално-интонативната и динамичка изедначеност на разнородни и разнобојни инструментални делници и секции во еден хомоген оркестарски звук. Истовремено, учеството на студенти од различни студиски години и програми во оркестарот дава можност за развивање на еден колективен интелектуално-емоционален и креативен однос, усовршување на вештините за оркестарско настапување и за проширување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Симфонии, увертири, концерти, оперски арии и вокално-инструментални композиции од сите епохи и стилови.				

12.	Методи на учење: Колективна интерактивна работа со студентите, изведувачка пракса и настапи на концертите на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	60 часови практична настава – оркестарски проби				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	60 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	/ часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	40 бодови			
	17.4.	Завршен испит	60 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Учество во актуелниот проект на оркестарот на ФМУ			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на концертните проекти на оркестарот.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната оркестарска музичка литература, од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од актуелните проекти во кои учествува оркестарот на ФМУ.			
		2.				
		3.				
		22.2.	Дополнителна литература			
	Реден број		Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.					

		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 6			
2.	Код	1C106			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Олег Кондратенко, проф. м-р Љубиша Кировски, проф. м-р Владимир Костов, проф. м-р Сашо Татарчевски, проф. м-р Борјан Цанев, проф. м-р Живко Фирфов, проф. м-р Дарко Багески, проф. м-р Фросина Балова, вонр. проф. м-р Борче Наумоски, доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.				
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	/ часови	
			16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
			16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4	Завршен испит			90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настани, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3	Предметна програма од прв циклус на студии
-------------	--

1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарски делници 2			
2.	Код	1C202			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Оркестарски делници 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку предметната програма за оркестарски делници, студентите се обучуваат и стекнуваат знаења и вештини за професионално и висококвалитетно изведување на сложените оркестарски делници за соодветниот инструмент кои се среќаваат во симфониската и оперската класична музика. Работејќи во групи и индивидуално, во текот на студиите тие треба да совладаат определен репертоар од сите музички епохи, стилови и жанри, со што се подготвуваат и оспособуваат за професионално вклучување во оркестарските ансамбли. Овој предмет исто така претставува поддршка за наставата по оркестар и има голема важност за успешноста и квалитетот на реализацијата на концертните проекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Изучување и совладување на најмалку четири оркестарски делници за соодветниот инструмент, со различен степен на сложеност, од значајни симфониски и оперски дела кои што се застапени во стандардниот репертоар на оркестрите. Изучување и совладување на оркестарските делници за соодветниот инструмент од делата кои што се на програмата за тековните проекти на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.				
12.	Методи на учење: Групна и индивидуална интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3ECTS x 30 = 90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови	
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови	/		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
	17.4	Завршен испит	90 бодови		

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Четири делници од предметната содржина.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Симфониска и оперска музичка литература од таканаречениот “железен репертоар”, како и делниците од делата застапени во актуелните проекти во кои што е вклучен оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по гудачки инструменти и гитара 2			
2.	Код	1Г412			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф.м-р Михајло Куфојанакис; проф.м-р Олег Кондратенко; проф.м-р Живко Фирфов; проф.м-р Љубиша Кировски; вонр. проф. м-р Дарко Багевски, проф. м-р Владимир Костов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Методика на наставата по гудачки инструменти и гитара 1			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предавањата по предметот Методика на наставата по гудачки инструменти имаат за цел да ги запознаат студентите од студиските програми по гудачки инструменти и гитара со основните цели и задачи на методиката како научна дисциплина, запознавање со историјата и развојот на инструментално – изведувачкиот процес кај гудачките инструменти, запознавање со основите на индивидуално-инструменталната настава и воведување во педагошката пракса и наставните методи кои се применуваат во едукативните музички институции во РС Македонија.			
11.	Содржина на предметната програма: - Улога на музичкото образование во развојот на личноста на децата - Историски развој на методиката на наставата по гудачки инструменти. - Основи на инструментално-изведувачките процеси кај гудачките инструменти.			
12.	Методи на учење: Предавања, практична демонстрација, консултации, самостојна работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 = 120 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+90=120 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање	90 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4	Завршен испит	90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис</u> -Редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) <u>За полагање завршен испит</u> - Потпис на предметниот наставник	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација	
22.	Литература			

	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дејан Михајловиќ	Елементи на виолинизмот		
		2.	Ганка Цветанова	Методика по виолина		
		3.	Don Green Ph.d	Performance success		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ЧЕТВРТА ГОДИНА

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Контрабас 7			
2.	Код	1Г137-22			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Контрабас			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	9
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Контрабас 6			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на				

	формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.					
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, работа со корепетитор (уметнички соработник-пијано), практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	9ECTS x 30 часови = 270часови				
14.	Распределба на расположивото време	30 + 15 + 225= 270				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	30 часови		
		15.2.	Тимска работа со корепетитор (уметнички соработник – пијано),	15 часови *Согласно одлука на ННУС		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	225часови		
17.	Начин на оценување - Описно					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4	Завршен испит	90 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	Не положил			
		од 51 до 100 бода	Положил			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				

		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестар 7			
2.	Код	1Т937			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.м-р Борјан Цанев, проф.м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Оркестар 6			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оркестарската изведба како организирана форма на колективно музицирање, има за основна цел изградување на инструментално-интонативната и динамичка изедначеност на разнородни и разнобојни инструментални делници и секции во еден хомоген оркестарски звук. Истовремено, учеството на студенти од различни студиски години и програми во оркестарот дава можност за развивање на еден колективен интелектуално-емоционален и креативен однос, усовршување на вештините за оркестарско настапување и за проширување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Симфонии, увертири, концерти, оперски арии и вокално-инструментални композиции од сите епохи и стилови.				
12.	Методи на учење: Колективна интерактивна работа со студентите, изведувачка пракса и настапи на концертите на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	60 часови практична настава – оркестарски проби			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		60 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање		/ часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови		/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/	

	17.3.	Активност и учество			40 бодови	
	17.4	Завршен испит			60 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Учество во актуелниот проект на оркестарот на ФМУ		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Студентски анкети, самовалуација, претставување на студентите на концертните проекти на оркестарот.		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната оркестарска музичка литература, од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од актуелните проекти во кои учествува оркестарот на ФМУ.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 7			
2.	Код	1C107			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Олег Кондратенко, проф. м-р			

		Љубиша Кировски, проф. м-р Владимир Костов, проф. м-р Сашо Татарчевски, проф. м-р Борјан Цанев, проф. м-р Живко Фирфов, проф. м-р Дарко Багески, проф. м-р Фросина Балова, вонр. проф. м-р Борче Наумоски, доц. м-р Александар Поп Христов		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 6		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.			
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 = 90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4	Завршен испит	90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата 2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самовалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарски делници 3			
2.	Код	1C203			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Оркестарски делници 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку предметната програма за оркестарски делници, студентите се обучуваат и стекнуваат знаења и вештини за професионално и висококвалитетно изведување на сложените оркестарски делници за соодветниот инструмент кои се среќаваат во симфониската и оперската класична музика. Работејќи во групи и индивидуално, во текот на				

	студиите тие треба да совладаат определен репертоар од сите музички епохи, стилови и жанри, со што се подготвуваат и оспособуваат за професионално вклучување во оркестарските ансамбли. Овој предмет исто така претставува поддршка за наставата по оркестар и има голема важност за успешноста и квалитетот на реализацијата на концертните проекти.					
11.	Содржина на предметната програма: Изучување и совладување на најмалку четири оркестарски делници за соодветниот инструмент, со различен степен на сложеност, од значајни симфониски и оперски дела кои што се застапени во стандардниот репертоар на оркестрите. Изучување и совладување на оркестарските делници за соодветниот инструмент од делата кои што се на програмата за тековните проекти на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.					
12.	Методи на учење: Групна и индивидуална интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	3ECTS x 30 = 90 часови				
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90 часови				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4.	Завршен испит	90 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Четири делници од предметната содржина.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Симфониска и оперска музичка литература од таканаречениот “железен			

			репертоар”, како и делниците од делата застапени во актуелните проекти во кои што е вклучен оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по гудачки инструменти и гитара 3			
2.	Код	1Г413			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф.м-р Михајло Куфојанакис; проф.м-р Олег Кондратенко; проф.м-р Живко Фирфов; проф.м-р Љубиша Кировски; вонр. проф. м-р Дарко Багевски, проф. м-р Владимир Костов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит поМетодика на наставата по гудачки инструменти и гитара 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предавањата по предметот Методика на наставата по гудачки инструменти имаат за цел да ги запознаат студентите од студиските програми по гудачки инструменти и гитара со основните цели и задачи на методиката како научна дисциплина, запознавање со историјата и развојот на инструментално – изведувачкиот процес кај гудачките инструменти, запознавање со основите на индивидуално-инструменталната настава и воведување во педагошката пракса и наставните методи кои се применуваат во едукативните музички институции во РС Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: - Улога на музичкото образование во развојот на личноста на децата - Историски развој на методиката на наставата по гудачки инструменти и гитара. - Основи на инструментално-изведувачките процеси кај гудачките инструменти и гитарата. - Основи на инструментално-изведувачките процеси кај гитарата - Познавање на таблатури и музички стилови за гитара - Изработка на гитари и изработувачи - Историјат на гитарата				
12.	Методи на учење: Предавања, практична демонстрација, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото	30+90=120 часови			

	време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови	
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови	
		16.3.	Домашно учење -вежбање		90 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
	17.4.	Завршен испит			90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис</u> -Редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) <u>За полагање завршен испит</u> - Потпис на предметниот наставник			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дејан Михајловиќ	Елементи на виолинизмот	Универзитет уметности у Београду	1995
		2.	Ivan Galamian	Principles of violing playing and teaching	Универзитет уметности у Београду	1977
		3.	Simon Fisher	Basics	Edition Peters	2002
		4.	Вера Огризовиќ	Гитара	Г.А.Д. Београд	1999
		5.	Станко Прек-Мирко Орлиќ	Методика на класичната гитара	Загреб	1977
	22.2.	Дополнителна литература				

	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	William Star	The Suzuki Violinist	Summy-Reachard inc.	1976
	2.	Leopold Auer	Violin Playing as I teach it	Dover	1960
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Контрабас 8			
2.	Код	1Г138-22			
3.	Студиска програма	Задолжителен; Контрабас			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	9
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Контрабас 7			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Сеопфатно развивање и усовршување на целиот комплекс на професионални знаења и вештини за непречено владеење со инструментот и оспособување за самостојна професионална дејност како солист, камерен музичар или музичар во оркестар.Стекнување на сознанија за карактеристиките и интерпретацијата на различните музички стилови, форми и жанри. Поставување на темелите на професионалната квалификација за настава по инструментот, преку примената на специфичната методологија и дидактика во процесот на изучување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Систематско развивање на техниката и интерпретацијата преку работа и изведба на дела од различни музички стилови и форми. Избор на дела индивидуално прилагоден на техничките и музичките потреби на секој студент. Активирање и развивање на сите способности на студентот: слушна претстава и контрола, ритам и чувство за време, меморирање, концентрација и внимание, доживување. Јасно препознавање, разбирање и изразување на формата, идејно-емотивната содржина и карактерот на делата кои што се изведуваат. Разнообразност и квалитет на звукот, природно фразирање, интонација, јасна и осмислена артикулација, осмисленост и убедливост на интерпретацијата, развој на емоционалната сфера и творечката фантазија. Правилна организација на целокупниот изведувачки апарат. Стекнување сознанија за дидактичките постапки при изучување на композициите и оспособување за правилна самостојна работа. Подготовка за настапување. Изведувачка пракса преку јавни настапи со кои студентите се стекнуваат со практични изведувачко-сценски искуства.				
12.	Методи на учење: Индивидуална интерактивна работа со студентот, работа со корепетитор (уметнички соработник-пијано), практична демонстрација, дискусија, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	9ECTS x 30 часови = 270 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 15 + 225= 270			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		30 часови
		15.2.	Тимска работа со корепетитор (уметнички соработник –		15 часови
					*Согласно одлук

			пијано),	на ННУС		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	225 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4	Завршен испит	90 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на настава. 2. Настап на најмалку една продукција. 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Ј.С. Бах- два става од соло Свити ✓ Класична, романтична или современа соната ✓ Концерт во целост ✓ Композиција од македонски или друг автор од периодот на 20. или 21. Век ✓ Виртуозна пиеса 4. Програмата се изведува на памет, освен сонатата.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната инструктивна и уметничка литература за соодветниот инструмент од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата и програмата се прави за секој студент индивидуално, во зависност од педагошката оправданост и од неговите технички и музички способности и афинитети.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестар 8			
2.	Код	1T938			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.м-р Борјан Цанев, проф.м-р Сашо Татарчевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Оркестар 7			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оркестарската изведба како организирана форма на колективно музицирање, има за основна цел изградување на инструментално-интонативната и динамичка изедначеност на разнородни и разнобојни инструментални делници и секции во еден хомоген оркестарски звук. Истовремено, учеството на студенти од различни студиски години и програми во оркестарот дава можност за развивање на еден колективен интелектуално-емоционален и креативен однос, усовршување на вештините за оркестарско настапување и за проширување на репертоарот.				
11.	Содржина на предметната програма: Симфонии, увертири, концерти, оперски арии и вокално-инструментални композиции од сите епохи и стилови.				
12.	Методи на учење: Колективна интерактивна работа со студентите, изведувачка пракса и настапи на концертите на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	60 часови практична настава – оркестарски проби			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава		60 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/ часови
		16.2.	Самостојни задачи		/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање		/ часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови		/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		/	
	17.3.	Активност и учество		40 бодови	

	17.4	Завршен испит			60 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност во посетување на наставата (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Учество во актуелниот проект на оркестарот на ФМУ			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самовалуација, претставување на студентите на концертните проекти на оркестарот.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната оркестарска музичка литература, од сите музички епохи и стилови. Изборот на делата зависи од актуелните проекти во кои учествува оркестарот на ФМУ.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Камерна музика 8			
2.	Код	1C108			
3.	Студиска програма	<u>Задолжителен:</u> Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон, Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Пијано, Хармоника.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Олег Кондратенко, проф. м-р Љубиша Кировски, проф. м-р Владимир Костов, проф. м-р Сашо Татарчевски, проф. м-р Борјан Цанев, проф. м-р Живко Фирфов, проф. м-			

		р Дарко Багески, проф. м-р Фросина Балова, вонр. проф. м-р Борче Наумоски, доц. м-р Александар Поп Христов		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Камерна музика 7		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на професионални знаења преку учество во разни камерни состави насочено кон развивање на чувството за ансамблово музицирање и комплетно заокружување на профилот музичар-изведувач. Продлабочување на уметничката интерпретација и проширување на репертоарот. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Познавање на различните стилови на интерпретација преку релевантна литература од различни музички епохи и стилови, за различен вид на состав, од дуо до октет. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење. Способност за брзо учење на партитурите и свирење a vista.			
11.	Содржина на предметната програма: Внимателно формирање на камерните состави врз основа на познавањето на индивидуалните способности на студентите. Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите. Совладување на основните елементи на камерната музика: интонација, заедничко музицирање, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, ритмичка ускладеност, фразирање, артикулација, агогика. Развивање на стилската интерпретација. Развивање на способностите за слушање, доживување и соработка со останатите членови од ансамблот. Ускладеност во рамките на секциите, урамнотеженост на секциите во рамките на целината. Изведувачка пракса во форма на јавни настапи, преку кои што камерните состави ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства.			
12.	Методи на учење: Групна интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ECTS x 30 часови = 90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+75 = 90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
	17.4	Завршен испит	90 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	1. Редовност на наставата		

		2. Настап на најмалку една продукција 3. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Една или повеќе композиции со вкупно времетраење од најмалку 15 минути.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учества на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	На располагање е целокупната литература за камерни состави од сите видови и од сите музички стилови и форми. Изборот на делата и програмата се прави за секој камерен состав поединечно, во зависност од педагошката оправданост, како и од техничките и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во составот.			
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Оркестарски делници 4			
2.	Код	1C204			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Флејта, Обоа, Кларинет, Фагот, Саксофон, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Доц. м-р Александар Поп Христов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Оркестарски делници 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку предметната програма за оркестарски делници, студентите се обучуваат и стекнуваат знаења и вештини за професионално и висококвалитетно изведување на сложените оркестарски делници за соодветниот инструмент кои се среќаваат во симфониската и оперската класична музика. Работејќи во групи и индивидуално, во текот на студиите тие треба да совладаат определен репертоар од сите музички епохи, стилови и жанри, со што се подготвуваат и оспособуваат за професионално вклучување во оркестарските ансамбли. Овој предмет исто така претставува поддршка за наставата по оркестар и има голема важност за успешноста и квалитетот на				

	реализацијата на концертните проекти.					
11.	Содржина на предметната програма: Изучување и совладување на најмалку четири оркестарски делници за соодветниот инструмент, со различен степен на сложеност, од значајни симфониски и оперски дела кои што се застапени во стандардниот репертоар на оркестрите. Изучување и совладување на оркестарските делници за соодветниот инструмент од делата кои што се на програмата за тековните проекти на оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.					
12.	Методи на учење: Групна и индивидуална интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	3ECTS x 30 = 90 часови				
14.	Распределба на расположивото време	15+75=90 часови				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- практична настава	15 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	75 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4	Завршен испит	90 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		1. Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци). 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Четири делници од предметната содржина.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Симфониска и оперска музичка литература од таканаречениот “железен репертоар”, како и делниците од делата застапени во актуелните проекти во кои што е вклучен оркестарот на Факултетот за музичка уметност-Скопје.			

		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по гудачки инструменти и гитара 4			
2.	Код	1Г414			
3.	Студиска програма	Задолжителен: Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Гитара.			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Проф.м-р Михајло Куфојанакис; проф.м-р Олег Кондратенко; проф.м-р Живко Фирфов; проф.м-р Љубиша Кировски; вонр. проф. м-р Дарко Багевски, проф. м-р Владимир Костов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит поМетодика на наставата по гудачки инструменти и гитара 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предавањата по предметот Методика на наставата по гудачки инструменти имаат за цел да ги запознаат студентите од студиските програми по гудачки инструменти и гитара со основните цели и задачи на методиката како научна дисциплина, запознавање со историјата и развојот на инструментално – изведувачкиот процес кај гудачките инструменти, запознавање со основите на индивидуално-инструменталната настава и воведување во педагошката пракса и наставните методи кои се применуваат во едукативните музички институции во РС Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: ○ Улога на музичкото образование во развојот на личноста на децата ○ Историски развој на методиката на наставата по гудачки инструменти и гитара. ○ Основи на инструментално-изведувачките процеси кај гудачките инструменти и гитарата. ○ Основи на инструментално-изведувачките процеси кај гитарата ○ Познавање на таблатури и музички стилови за гитара ○ Изработка на гитари и изработувачи ○ Историјат на гитарата				
12.	Методи на учење: Предавања, практична демонстрација, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ECTS x 30 = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+90=120 часови			
15.	Форми на наставните	15.1.	Предавања- практична настава		15 часови

	активности	15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/ часови		
		16.2.	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3.	Домашно учење -вежбање	90 часови		
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
	17.4	Завршен испит	90 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<u>За потпис</u> -Редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства) <u>За полагање завршен испит</u> - Потпис на предметниот наставник			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дејан Михајловиќ	Елементи на виолинизмот	Универзитет уметности у Београду	1995
		2.	Ivan Galamian	Principles of violing playing and teaching	Универзитет уметности у Београду	1977
		3.	Simon Fisher	Basics	Edition Peters	2002
		4.	Вера Огризовиќ	Гитара	Г.А.Д. Београд	1999
		5.	Станко Прек-Мирко Орлиќ	Методика на класичната гитара	Загреб	1977
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	William Star	The Suzuki Violinist	Summy-Reachard	1976

					inc.	
		2.	Leopold Auer	Violin Playing as I teach it	Dover	1960
		3.				